

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7Ek/299/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120232604
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Holecová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6120232604.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica vo veci exekučného konania oprávneného: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zast.: JUDr. Pavol Pospécha, advokát, IČO: 51 474 786, so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti povinnému: G. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: H. XXX/X, XXX XX G., o vymoženie 344,32 Eur s príslušenstvom, zmluvnej pokuty, trov pôvodného konania a trov exekúcie, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/299/2020 zo dňa 27. apríla 2020, takto

rozhodol:

Sťažnosť oprávneného zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/299/2020 zo dňa 27. apríla 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku a oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 06.02.2020 domáhal od povinného vymoženiu 344,32 Eur s prísl. na základe exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku sp.zn. 243/09/16 zo dňa 02.07.2017 (ďalej len ako „Exekučný titul“), ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Křížna 56, 821 08 Bratislava, v konaní pred rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom PhD. (ďalej len ako „Stály rozhodcovský súd“). Exekučný titul podľa potvrdenia rozhodcovského súdu nadobudol právoplatnosť dňa 20.10.2017 a vykonateľnosť dňa 24.10.2017. Oprávnený spolu s návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 06.02.2020 predložil súdu exekučný titul, Rozhodcovskú zmluvu č. 8500042131 zo dňa 27.02.2014 (ďalej ako „Rozhodcovská zmluva“), Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500042131 zo dňa 27.02.2014 (ďalej ako „zmluva o úvere“) a Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., verzia platná od februára 2014. Súd pri rozhodovaní o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vychádzal z uvedených dokumentov predložených súdu v elektronickej podobe. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd ďalej pripomenul, že zákonné ustanovenie § 53 ods. 3 Exekučného poriadku konajúcemu súdu ukladá povinnosť pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad predloženého exekučného titulu so zákonom, teda s Exekučným poriadkom. Súladom exekučného titulu so zákonom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj jeho materiálnu vykonateľnosť. Súd je v exekučných konaniach, v ktorých je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom spore, vždy povinný skúmať, či sú kumulatívne splnené všetky podmienky uvedené v ustanovení § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku, t.j. či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodca zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, ako aj to, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva a rozhodcovský rozsudok spĺňajú podmienky podľa osobitných predpisov a či rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a je

vykonateľné. Exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná spotrebiteľská rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť. Za týmto účelom súd preskúmal oprávneným predloženú zmluvu o revolvingovom úvere a rozhodcovskú zmluvu, vrátane bodu 5. rozhodcovskej zmluvy v znení: „Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Rozhodcovský súd v Bratislave, sídlom Ventúrska 14, Bratislava, zriadený spoločnosťou Sdružení rozhodcov, a. s., IČ: 63 49 66 58, so sídlom v Českej republike, Brno, Příkop 8, zapísaná v obchodnom registri vedenom Krajským súdom v Brne, spisová značka B 5825. (www.rsvb.sk), Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel. Sro, vložka č. 52189/B, Victoria rozhodcovský súd v Žiline, zriadený spoločnosťou Victoria legal arbiter s.r.o., so sídlom: Vojtecha Tvrdého 793/21, 010 01 Žilina, IČO: 44 826 460, zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel: Sro, vložka č.: 53057/L. (www.rozhodcovskysud.org), Rozhodcovský súdny dvor zriadený pri spoločnosti Arbitration Tribunal, s.r.o., so sídlom Pribinova 30, 811 09 Bratislava, IČO: 44 455 453, zapísaná v Obchodnom registri vedenom Okresným súdom Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 55028/B (www.rozhodcovskysudnydvor.sk). Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.“ Exekučný súd zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, skúmajúc predovšetkým postavenie zmluvných strán pri jej uzavretí. Súd ďalej dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie je možné predloženú rozhodcovskú zmluvu považovať za platne dojednanú. Podľa zistení súdu rozhodcovská zmluva bola uzavretá na osobitnej listine v rovnaký deň ako zmluva o úvere. Skutočnosť, že obidve zmluvy boli uzatvorené v ten istý deň podľa súdu preukazuje, že oprávnený už na začiatku zmluvného vzťahu využil postavenie spotrebiteľa (povinného), ktorý sa v čase uzavretia zmluvy v porovnaní s dodávateľom (oprávneným), nachádzal v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho viedla k prístupiu na podmienky vopred pripravených dodávateľom (oprávneným) bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah, respektíve poznať ich zmysel. Uvedenú rozhodcovskú zmluvu súd považoval za zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným v typizovanej formulárovej podobe, ktorú oprávnený používa s vopred neurčitým počtom spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch. To, že nejde o dvojstranne vyjednanú podmienku vyplýva aj zo samotnej konštrukcie rozhodcovskej zmluvy. Povinný jej obsah reálne nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa len jeho osobné údaje. Nakoľko bola rozhodcovská zmluva navrhnutá vopred, teda ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu, ktorej podstatu povinný ako spotrebiteľ nemohol reálne ovplyvniť, nemožno považovať takúto rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú. Z predložených listín nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto znení vymienil povinný a vzhľadom na charakter spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nemožno ani dospieť k záveru, že by povinný napríklad mal možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ktorý by prejednal spotrebiteľský spor, alebo vybrať miesto rozhodcovského konania, určiť spôsob rozhodcovského konania, teda či prebehne ústne pojednávanie alebo nie, a podobne. Zoznam rozhodcovských súdov uvedených v rozhodcovskej zmluve je určený oprávneným vopred bez toho, aby povinný akýmkoľvek spôsobom mohol určiť iný stály rozhodcovský súd, resp. výslovne vylúčiť niektorý z uvedených rozhodcovských súdov alebo všetky, a ponechať právomoc na rozhodnutie vo veci výlučne na všeobecný súd. Faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom je v tomto prípade oprávnený. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Svoj názor o neprímeranej povahe predmetnej rozhodcovskej zmluvy súd opiera aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Gyórfi bod 40, v ktorom Súdny dvor konštatuje, že vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice (93/13/EHS), ktorá nebola individuálne dohodnutá, a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice 93/13/

EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora spĺňa v zmysle smernice všetky podmienky „nekalosti“ už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a teda nie všeobecný zákonný súd spotrebiteľa. Rozhodcovskú zmluvu preto súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v rozhodnom období. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu v danom konaní odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok vydaný ustanoveným rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Súd na základe vyššie uvedených skutočností a s poukazom na početnú judikatúru návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku v celom rozsahu zamietol.

3. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal oprávnený sťažnosť, v ktorej navrhol, aby súd napadnuté uznesenie zrušil a vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie.

4. V odôvodnení sťažnosti uviedol, že v uznesení sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 Najvyšší súd SR zaujal právny názor, podľa ktorého návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy/doložky musí dodávateľ predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že sa mu poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, v opačnom prípade je takáto rozhodcovská doložka/zmluva neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Skoršia rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR teda vyžadovala, aby rozhodcovská zmluva či doložka a) spotrebiteľa informoval o tejto rozhodcovskej doložke/zmluve, o jej obsahu a význame, b) spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť jej obsah, c) spotrebiteľ nepochybne prejavil samostatným úkonom vôľu byť viazaný rozhodcovskou doložkou/zmluvou. Podľa názoru oprávneného rozhodcovská zmluva a proces jej uzatvárania v prejednávanej veci spĺňajú všetky podmienky uvedené pod písm. a), b) c). Napriek tomu, že v tom čase platné znenie zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní nevyžadovalo v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy poučenie spotrebiteľa zo strany veriteľa o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, veriteľ nad rámec zákona povinného poučil, a to v rozsahu dostačujúcom aj podľa neskoršieho zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Oprávnený nad rámec zákona poučil povinného o priebehu konania pred rozhodcovským súdom, o rozhodnutí rozhodcovského súdu, trovách rozhodcovského konania ako aj o opravných prostriedkoch. Povinný bol dostatočne poučený o tom, čo uzavretie rozhodcovskej zmluvy znamená a aké dôsledky z tohto úkonu vyplývajú. Konanie povinného podľa názoru oprávneného jednoznačne znamená jeho vôľu byť viazaný právnym úkonom, na ktorý pripojil svoj podpis, a to s takým obsahom, v ako mu bol predložený. Ďalej zdôraznil, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Je samostatným právnym úkonom, na samostatnej listine, oddelenej od hlavnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej uzavretie bolo pre spotrebiteľa možnosťou ale nie povinnosťou. To vyplýva z bodu 2. rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej bez akýchkoľvek ďalších podmienok či následkov vo vzťahu k hlavnej zmluve, čo sám povinný nevyužil. Pri odstúpení od rozhodcovskej zmluvy by bez ohľadu na nesúhlas - súhlas veriteľa došlo k jej zániku a to bez vplyvu na ďalšie trvanie zmluvy o revolvingovom úvere. Povinný teda mohol nepristúpiť na uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. aj jednostranne dosiahnuť zánik takejto dohody a to v oboch prípadoch bez vplyvu na uzavretie, resp. existenciu (hlavnej) zmluvy o revolvingovom úvere. Je nesporným, že vlastným úkonom mohol ovplyvniť existenciu rozhodcovskej zmluvy a teda aj obsah vzájomného vzťahu s oprávneným. Rozhodcovská zmluva je samostatným právnym úkonom a nie je súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere. Rozhodcovská zmluva spĺňa preto charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Povinný ako spotrebiteľ nepochybne prejavil samostatným úkonom vôľu byť viazaný rozhodcovskou zmluvou, nakoľko táto nebola súčasťou hlavnej zmluvy, bola mu predložená na podpis na samostatnej, oddelenej listine, pričom vyžadovalo sa spotrebiteľovo aktívne konanie (teda nestačilo nekonanie) na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, teda musel byť výslovne daný jeho súhlas, pričom tento nebol získaný ľstou či nejasnou formuláciou zmluvy, napr. podpisom celej spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej je doložka včlenená, či potrebou, v rozpore so zmluvnými zvyklosťami, vyjadriť nesúhlas, nakoľko súhlas by sa predpokladal. Medzi účastníkmi uzavretá rozhodcovská zmluva popri tom, že je individuálnym dojednaním, nespĺňa ani definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 resp. ods. 4 písm.

r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia rozhodcovskej zmluvy. Zároveň je v súlade aj s vyššie spomenutým rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Aj z tohto ustanovenia vyplýva, že rozhodcovská zmluva nikdy nie je neprijateľnou podmienkou. Neprijateľným môže byť len také ustanovenie, ktoré by spotrebiteľovi nedávalo možnosť na výber pri podaní jeho žaloby. V prípade rozhodcovskej zmluvy je, vzhľadom na ustanovenie bodu 3 a 5, vylúčené splnenie podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a teda rozhodcovská zmluva ani žiadnu neprijateľnú podmienku neobsahuje a ani sama takouto podmienkou nie je. Na tomto mieste vzniká tiež pochybnosť o dôvodoch, pre ktoré bod 3 v rozhodcovskej zmluve bol zo strany exekučného súdu opomenutý. Z formulácie v rozhodcovskej zmluve vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania pri riešení sporov, nezrovnalostí, nárokov medzi zmluvnými stranami atď. Z jej obsahu je zrejmé aj to, že konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne, a teda sa nevyžaduje od spotrebiteľa, aby postupoval len pred arbitrážou. Spotrebiteľ a dodávateľ nie sú nijako limitovaní pri podaní žaloby. K rovnakým záverom dospeli vo svojich rozhodnutiach v obdobných veciach aj Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 17CoE/919/2015, či v konaní sp. zn. 43CoE/372/2013, alebo Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 21CoE/211/2016, či Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 3Cdo/80/2017. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi povinným a oprávneným nie je nekalá a teda nemôže byť postihnutá sankciou absolútnej neplatnosti. Opačný právny názor je v rozpore s vyššie uvedenou súdnou praxou a skutkovým a právnym stavom vecí, popísaným v sťažnosti. A nakoľko súd nedostatok právomoci rozhodcovského súdu neodôvodnil inými vadami, tak potom rozhodnutie vydané rozhodcovským súdom spĺňa náležitosti riadneho spôsobilého exekučného titulu a nejde o nulitný právny akt.

5. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

6. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

7. Podľa § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. V zmysle ods. 2 uvedeného ustanovenia, sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

8. V zmysle § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

9. V zmysle § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

10. Súd (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané, proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná, po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť oprávneného nie je dôvodná. Súd sa plne stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a v podrobnostiach naň preto odkazuje. Z obsahu súdneho spisu mal sťažnostný súd potvrdený skutkový stav tak, ako ho zistil aj súd v napadnutom uznesení a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil i správny právny záver. Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre prijaté rozhodnutie, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na oprávneným uplatnené dôvody sťažnosti. Písomné vyhotovenie uznesenia tak nemusí obsahovať odôvodnenie (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku).

11. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu v napadnutom rozhodnutí sťažnostný súd dopĺňa, že rozhodujúcou právnou otázkou, ktorou bolo potrebné sa v konaní zaoberať, bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným zakladajúca právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul. Súd na úvod pripomína, že ochranu autonómie vôle považuje za elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu. V intenciách tohto názoru je potom potrebné uzavrieť, že vo všeobecnosti platí, že strany rozhodcovskej zmluvy sa dobrovoľne a vedome vzdávajú svojho práva na prejednanie svojej veci nezávislým a nestranným súdom. Rozhodcovské konanie je druhom civilného procesu. Právomoc rozhodcu prejednať a rozhodnúť spor sa zakladá na zhodnej vôli sporových strán, prejavenej v rozhodcovskej zmluve. Touto procesnou dohodou strany derogujú právomoc súdu a zakladajú právomoc rozhodcu. Právny poriadok v súlade so zásadou autonómie vôle slobodne prejavenu vôľu strán smerujúcu k prejednaniu a rozhodnutiu sporu rozhodcom rešpektuje, to však na strane druhej neznamena, že by účelom rozhodcovského konania malo byť vylúčenie či zníženie úrovne ochrany, ktorá by bola stranám poskytovaná v civilnom súdnom konaní. Ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna ani tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca alebo ústavný princíp či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktorý je spôsobilý autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. Vo vzťahu k posudzovaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy je potrebné zdôrazniť, že rozhodcovské konanie nie je nachádzaním práva, ale dotváraním záväzkového vzťahu zmluvných strán. V rozhodcovskom konaní dochádza k urovnaniu vzájomných vzťahov, ktoré sa uskutočňuje v prítomnosti rozhodcu ako zástupcu strán sporu, ktoré na neho delegovali svoju vôľu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a rozhodcovský súd nie je orgánom verejnej moci. Tento záver sa potom odráža v celkovo prísnejšom nahliadaní na rozhodcovské zmluvy a ich náležitosti.

12. Súd pri posudzovaní daného prípadu vychádzal zo skutočnosti (ktorú nespochybnil ani oprávnený), že oprávnený ako veriteľ s povinným ako dlžníkom uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere a rovnakého dňa oprávnený s povinným uzavreli aj rozhodcovskú zmluvu. Nie je pochyb o tom, že v predmetných zmluvách na strane jednej vystupoval oprávnený v postavení dodávateľa konajúceho v rámci svojej obchodnej činnosti alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej povinný v pozícii spotrebiteľa (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Preto je potrebné na problematiku uzavretej rozhodcovskej zmluvy nahliadať primárne z pohľadu práva na ochranu spotrebiteľa.

13. Ochrana spotrebiteľa je v slovenskom právnom poriadku prioritne upravená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia dotknutých zmlúv (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

18. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

19. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

20. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Napriek tomu, že v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka dojednanie rozhodcovskej doložky/zmluvy nie je súčasťou exemplifikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné skúmať, či s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nemôže byť za takú považovaná. Súd pripomína, že 21.04.1993 bola publikovaná v Úradnom vestníku L 095 Smernica č. 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá bola prijatá s cieľom zvýšiť ochranu spotrebiteľa pred nepríjemnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Napriek skutočnosti, že táto Smernica nemá priamy účinok, je základným vodítkom eurokonformného výkladu slovenských právnych predpisov v oblasti spotrebiteľských zmlúv.

22. Podľa § čl. 3 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery, spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. V zmysle § čl. 3 bod 2 Smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že niektoré aspekty podmienky alebo jedna špecifická podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje aplikáciu tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

23. Samotné dojednanie rozhodcovskej doložky prípadne rozhodcovskej zmluvy ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je možné pripustiť, resp. nie je možné takéto dojednanie považovať (bez ďalšieho) za nepríjemnú podmienku v zmysle Smernice. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy je však možné pripustiť iba za predpokladu, že jej obsah bude účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu podnikateľ - spotrebiteľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, teda spotrebiteľa. K záveru o prípadnej neplatnosti takejto rozhodcovskej zmluvy je možné dospieť na základe individuálneho posúdenia formulácie jej obsahu vrátane okolností, za akých k uzavretiu doložky došlo. V tejto súvislosti je potrebné ďalej doplniť, že ustanovenia spotrebiteľských zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu, v sebe skrývajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že spotrebiteľ zmluvu podpísal a s podmienkami zmluvy súhlasil. V prípade, keď je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ alebo aj „práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012). Ochrana spotrebiteľov, ktorú zabezpečuje legislatíva európskej únie a členských štátov, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov, a to z dôvodu potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto úpravy je potrebné hľadať v konaní a najmä postavení priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Spotrebiteľ sa však v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (pozri napr. rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a SalvatEditores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05, Zb. s I-10421, bod 25). Preto sa iná kvalita bdelosti v procese kontraktácie vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany „nespotrebiteľa“, a iná kvalita bdelosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Súdnou ochranu tak nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania,

ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy z úradnej povinnosti a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 230/2011 zo dňa 18. septembra 2012, publikované pod R 68/2013, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 ECdo 16/2013 zo dňa 30.09.2013, sp. zn. 8 ECdo 3/2013 zo dňa 27.11.2013).

24. Súd z predložených dôkazných prostriedkov zistil, že medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom bola dňa 27. 02. 2014 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. 8500042131. Súčasne bola medzi oprávneným a povinným uzatvorená dňa 27. 02. 2014 pod rovnakým číslom 8500042131 aj rozhodcovská zmluva. V danom prípade ani sťažnostný súd nemohol prehliadnuť, že rozhodcovská zmluva bola spísaná na predpísanom tlačive, formulárovým spôsobom, ktorého obsah nemohol povinný (spotrebiteľ) ovplyvniť a teda bol nútený sa jeho obsahu podriaďiť. Obidve zmluvy podpísal povinný dňa 25. 02. 2014 v Michalovciach a až následne obidve zmluvy podpísal oprávnený dňa 27. 02. 2014 v Bratislave. Z časového hľadiska je teda zrejmé, že rozhodcovská zmluva bola povinnému ako spotrebiteľovi predložená spolu so zmluvou o revolvingovom úvere, v čase tzv. „zníženej bdelosti spotrebiteľa“, keď jeho prvotným zámerom bolo požičať si finančné prostriedky, nie dohodnúť spôsob riešenia prípadných sporov. Predmetnú rozhodcovskú zmluvu aj zmluvu o revolvingovom úvere podpísal povinný ako viacero spolu súvisiacich a vopred pripravených dokumentov, označených jedným číslom a podpísaných v jeden deň. Preto napriek skutočnosti, že rozhodcovská doložka je vedená ako samostatná rozhodcovská zmluva, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol nijako ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú. Ani skutočnosť, že vo formulári rozhodcovskej zmluvy je uvedené, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere a je poskytnutá možnosť na odstúpenie od zmluvy, nepreukazuje individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy a nie je ani dostatočným dôkazom toho, že by aj v skutočnosti stačilo iba podpísanie jednej z listín, ktoré spotrebiteľovi boli na podpis predložené, keďže finančné prostriedky mali byť povinnému poskytnuté až v deň nadobudnutia účinnosti zmluvy, teda až po tom, ako zmluvu podpíše oprávnený (k čomu došlo až po podpise zmlúv povinným). Súd nevidí v danom prípade dôvod odkloniť sa už od ustálenej súdnej praxe, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, že zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Súdna kontrola totiž dopadá aj na stav, že zmluvný vzťah bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná, bez možnosti zmeniť jej obsah (z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 18C/308/2014-73 zo dňa 14. marca 2016). Aby bolo možné dospieť k záveru, že si spotrebiteľ rozhodcovskú zmluvu individuálne vyjednal, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal predloženie sporu na rozhodnutie rozhodcovskému súdu, konkrétny rozhodcovský súd, či podmienky arbitráže, čo však oprávnený nepreukázal. Sťažnostnému súdu je na viac z jeho činnosti známe, že oprávnený predkladal spotrebiteľom na podpis rozhodcovské zmluvy v určitom časovom období vždy v rovnakom znení. Súd rešpektuje proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku, avšak za nevhodné považuje predkladanie rozhodcovskej zmluvy (doložky) spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene tak rozhodcovskej zmluve (doložke) nevenujú dostatočnú pozornosť. Oprávnený zneužíva podpísanie rozhodcovskej zmluvy s príslušným poučením povinným k neprípustným záverom o individuálnom vyjednaní tejto zmluvy povinným, pričom ale uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera a poučenie o priebehu konania na rozhodcovskom súde pre tento záver nemôžu stačiť. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že arbitráž v spotrebiteľských veciach môže fungovať, no nie ako netransparentná pasca na neznačných spotrebiteľov, ale za zrozumiteľných pravidiel ako efektívny prostriedok ochrany pri súčasnom splnení podmienky, že spotrebiteľ rozumie charakteru a následkom rozhodcovského konania. Súd preto uzatvára, že zo žiadneho dôkazu nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodcovský súd, ani skutočnosť, že povinný ako spotrebiteľ bol informovaný o možnosti voľby medzi riešením sporov „štátnym“ alebo rozhodcovským súdom a o dôsledkoch tejto voľby v podobe vzdania sa prejednávania veci pred štátnym súdom, vzdania sa odvolacieho konania a pod., pričom práve tieto informácie by boli pre spotrebiteľa podstatné, akcentujúc, že popísanie priebehu rozhodcovského konania v predloženej rozhodcovskej zmluve ani

sťažnostný súd nepovažuje za dostatočné poučenie o dôsledkoch tejto voľby. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými sice mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, pričom v prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Sťažnostný súd v súlade s predchádzajúcim výkladom preto potvrdzuje správnosť právneho záveru súdu vyjadrenom v preskúmanom rozhodnutí, že rozhodcovská zmluva v danom prípade nebola s povinným individuálne dojednaná.

25. K obsahu rozhodcovskej zmluvy je potrebné dodať, že jej účastníci mali na výber, či spory zo zmluvy o úvere budú riešiť v konaní pred všeobecným súdom alebo určenými rozhodcovskými súdmi. Súd nemal z predložených listín za preukázané, že povinný aktívne jednal o spôsobe vyriešenia prípadných sporov a ani o výbere rozhodcovského súdu, t.j. že by sa podieľal na vzniku zmluvy, a to práve z dôvodu, že mu bola predložená zjavne formulárová zmluva. Vzhľadom na skutočnosť, že povinnému bolo znenie rozhodcovskej zmluvy predložené na formulári, jednalo sa o oprávneným vopred nastavené pravidlá v otázke určenia konkrétnych rozhodcov bez akejkolvek možnosti povinného podieľať sa na obsahu takejto rozhodcovskej zmluvy. Voľba súdu sa v posudzovanom prípade pre povinného stala iluzórnou, pretože v prípade spotrebiteľských úverov je to výlučne veriteľ, ktorý rozhodcovské konanie proti spotrebiteľovi iniciuje (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 18C/308/2014-73 zo dňa 14. marca 2016). Hoci je teda v danom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, jej praktickým dôsledkom je to, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred súdom. Alternatíva, že z rozhodcovskej zmluvy vyplýva aj možnosť riešiť spor pred príslušným súdom v súdnom konaní neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (povinného), pretože možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor, teda ak sa rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským súdom alebo príslušným súdom bude mať v konečnom dôsledku takmer vždy dodávateľ (oprávnený), nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany spotrebiteľa, keďže dominantnou je v tomto prípade povinnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Možnosť iniciovania sporu z uzavretých zmlúv zo strany povinného tak súd považuje len za teoretickú, resp. formálnu. O nevyváženú zmluvnú podmienku ide preto aj vtedy, ak spotrebiteľ nemá možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ak túto možnosť skôr využije dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či mu riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Je zároveň nesporné, že ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere len demonštratívne vymenováva niektoré neprijateľné podmienky, posúdenie charakteru zmluvnej podmienky, ktorá nie je obsiahnutá v tomto zákonnom ustanovení, je preto vždy na úvahe súdu. Rozhodcovská zmluva na viac v danom prípade delegovala právomoc na rozhodcovský súd, ďaleko od miesta jeho bydliska (obec Michalany). To mu preukázateľne sťažilo prístup k súdu. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy o týchto následkoch povinný zo strany oprávneného poučený nebol. Súd pripomína v tejto súvislosti aj svoj predchádzajúci výklad, že za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy treba považovať také, ktorému predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností v neprospech spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Rozhodcovská zmluva preto z hľadiska svojho obsahu v kontexte s okolnosťami jej dojednania spadá do kategórie podmienok, ktoré majú za cieľ alebo účinok sťažiť alebo vylúčiť právo povinného (spotrebiteľa) na prístup k súdu. Všetky tieto skutočnosti boli prítomné už v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy a založili tak jej absolútnu neplatnosť. Rozhodcovská zmluva v tejto konkrétnej veci aj podľa sťažnostného súdu napĺňa znaky neprimeranej podmienky, pretože vyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania a táto nerovnováha dosahuje zvýšenú disproporčnú intenzitu a vo svojom dôsledku viedla k značnej procesnej nevýhode na strane povinného.

26. Súd pre úplnosť konštatuje, že prax súdov v určitých otázkach nie je vždy jednotná, avšak je potrebné zdôrazniť, že oprávneným citované rozhodnutia súdov sú záväzné len v tých konkrétnych konaniach, v ktorých sa rozhodovalo, pričom judikatúra krajských súdov ani Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je v Slovenskej republike záväzným prameňom práva. Súd však na podporu svojej argumentácie dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu IV. ÚS 371/2018-46 zo dňa 20. júna 2018, ktorým

bola sťažnosť oprávneného proti rozhodnutiam exekučného súdu v obdobných veciach odmietnutá ako zjavne neopodstatnená a ktoré tak nasvedčuje práve správnosti záverov napadnutého rozhodnutia ako aj argumentácii, ktorú súd prezentoval v tomto rozhodnutí. Toto rozhodnutie ústavného súdu sa týka priamo oprávneného, avšak neušlo pozornosti súdu, že oprávnený sa pri vymenúvaní rozhodnutí vyšších súdnych autorít týkajúcich sa prejednávanej veci v odôvodnení svojej sťažnosti tohto rozhodnutia žiadnym spôsobom nedotkol.

27. Každý prípad je nutné posudzovať individuálne s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a predovšetkým v kontexte všetkých okolností signalizujúcich, že zo strany poskytovateľa úveru dochádza síce z formálneho hľadiska k právne bezvadným právnym úkonom, ktoré však vo svojej vzájomnej súvislosti a s ohľadom na časovú nadväznosť fakticky vedú k sťaženiu či dokonca k upretiu práva druhého účastníka na riadnu a efektívnu súdnu ochranu. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (nálezh Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008). Súd na zistený skutkový stav aplikoval súvisiace právne predpisy v súlade s újinným výkladom spotrebiteľského práva v záujme zistenia, či sa v danom prípade oprávnený naoko právne súladným spôsobom nesnaží obísť zákonné ustanovenia slúžiace ochrane spotrebiteľa ako slabšej strany záväzkového vzťahu pred nekalými zmluvnými podmienkami. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25). Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36, a zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 25). S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdnny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 31). Vo svetle týchto zásad Súdnny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 32). Možnosť súdu skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, bod 27). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Cofidis, bod 33, ako aj Mostaza Claro, bod 28).

28. Súd v súlade s predchádzajúcim výkladom dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nebola povinným osobitne (individuálne) vyjednaná a bola oprávneným pripravená ako súčasť ďalšej vopred pripravenej zmluvy, ktorej predmetom bola primárne dohoda strán na poskytnutí úveru a nie dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Zmluvná podmienka núti povinného (spotrebiteľa) neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch, ak sa oprávnený bude voči nemu domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom a delegovala právomoc na rozhodcovský súd, ktoré je ďaleko od miesta bydliska povinného, čím preukázateľne došlo k zhoršeniu jeho procesného postavenia. Vychádzajúc z rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že oprávnený už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov na rozhodcovskom súde, ktorý sám určí a ktorý sa nachádza vo veľkej vzdialenosti od bydliska povinného, pričom aj v zmysle judikatúry Súdnneho dvora je pravidlom, že sporové konanie v spotrebiteľských veciach vyvoláva práve podnikateľ. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že predmetnú rozhodcovskú

zmluvu posúdil vyšší súdny úradník správne ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, pretože spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného (spotrebiteľa), poukazujúc aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto súd v napadnutom uznesení správne vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Ak súd dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, neplatná. Následkom zistenej absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že rozhodcovský súd vôbec nemal právomoc rozhodovať daný spor. Exekučný titul, vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax za rozhodnutie zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Na nulitný akt sa hľadí tak, akoby neexistoval. Takýto exekučný titul je potom v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku (§ 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku) a preto návrhu na vykonanie exekúcie, ktorým sa navrhuje vykonanie exekúcie na základe nespôsobilého exekučného titulu, nebolo možné vyhovieť. Správne potom postupoval súd v preskúmanom rozhodnutí, keď návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v celom rozsahu podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku zamietol.

29. Napadnuté uznesenie tak súd považuje za vecne správne, keď ani v sťažnostnom konaní neboli zo strany oprávneného tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z uvedených dôvodov súd sťažnosť oprávneného podľa § 250 ods. 1 CSP v spojení s § 200 a § 202 ods. 1 Exekučného poriadku ako nedôvodnú zamietol. Keďže do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku), nebolo medzi kým rozhodnúť náhrade trov tohto konania a preto výrok o trovách konania súd v danom prípade považoval za nadbytočný (k tomu porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. 02. 2017, sp. zn. 17Co/38/2017).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku, § 355 ods. 2 CSP).

Proti tomuto uzneseniu dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).